

Justitieutskottets betänkande

1982/83:12

om disciplinära påföljder för advokater (prop. 1982/83:42 delvis)

Propositionen m. m.

I proposition 1982/83:42 har regeringen (justitiedepartementet) efter hörande av lagrådet föreslagit riksdagen att anta genom propositionen framlagda förslag till

1. lag om ändring i rättegångsbalken,
2. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

Rörande propositionens huvudsakliga innehåll hänvisas till framställningen i det följande under rubriken Utskottet.

Med anledning av propositionen har väckts motion 1982/83:56 av Allan Ekström (m) och Gunnar Biörck i Värmdö (m).

Propositionen har hänvisats, såvitt gäller lagförslag 1 till justitieutskottet och såvitt gäller lagförslag 2 till skatteutskottet (SkU 1982/83:12). Motionen har hänvisats till justitieutskottet.

Justitieutskottet har till konstitutionsutskottet överflyttat ärendet såvitt gäller 8 kap. 6 § i lagförslag 1 och motionen.

Det vid propositionen fogade till justitieutskottet hänvisade lagförslaget har följande lydelse.

1 Förslag till

Lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 6 och 7 §§ rättegångsbalken skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

6 §¹

Tillsyn över advokatväsendet utövas av advokatsamfundets styrelse; den har att tillse, att advokat såväl vid utförande av talan inför domstol som i sin övriga verksamhet fyller de plikter, som åvila honom. Advokat vare skyldig att lämna styrelsen de uppgifter, som erfordras för denna tillsyn.

Justitiekanslern äge att hos styrelsen eller, i den mån så bestämts i stadgarna, hos annat samfundets organ påkalla åtgärd mot advokat, som åsidosätter sin plikt eller ej längre är behörig att vara advokat.

Den som har deltagit i handläggningen av ett tillsynsärende hos advokatsamfundet får inte obehöri-

¹ Senaste lydelse 1963:149.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

gen röja vad han därvid har erfarit om någons personliga eller ekonomiska förhållanden.

7 §¹

Advokat, som i sin verksamhet uppsåtligen gör orätt eller som eljest förfar oredligt, skall uteslutas ur advokatsamfundet. Äro omständigheterna mildrande, må i stället varning tilldelas honom.

Åsidosätter eljest advokat de plikter, som åvila honom som advokat, må varning eller erinran meddelas honom. Äro omständigheterna synnerligen försvårande, må han uteslutas ur samfundet.

Tilldelas advokat varning, får han, om särskilda skäl föreligger, även åläggas att utge en straffavgift till samfundet med lägst ettusen och högst femtontusen kronor.

Fråga om uteslutning som nu sagts, varning eller erinran prövas av samfundets styrelse eller, i den mån så bestämts i stadgarna, av annat samfundets organ.

Frågor om uteslutning som nu sagts, varning, straffavgift eller erinran prövas av samfundets styrelse eller, i den mån så bestämts i stadgarna, av annat samfundets organ. Har prövningen av sådana frågor överlämnats till ett sådant organ, är en advokat skyldig att lämna detta organ de uppgifter som behövs för prövningen.

Upphör advokat att vara svensk medborgare eller inträder beträffande honom sådan omständighet, att han enligt 2 § andra eller tredje stycket icke må antagas till ledamot av samfundet, vare han skyldig att genast utträda; gör han det ej, förordne styrelsen om hans uteslutning. Samma lag vare, om advokat flyttar ur riket och styrelsen ej medgiver, att han må kvarstå såsom ledamot av samfundet.

I beslut, varigenom någon uteslutits ur samfundet, må förordnas, att beslutet genast skall gå i verkställighet.

Brott mot tystnadsplikt enligt 4 § första stycket tredje meningen må ej åtalas av annan än justitiekanslern. Åtal må väckas endast om det är påkallat från allmän synpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983. Bestämmelsen i 7 § om straffavgift tillämpas dock inte i fråga om förhållande som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1980:101.

Utskottet

I proposition 1982/83:42 i den del den hänvisats till justitieutskottet föreslås att rättegångsbalkens regler om disciplinära påföljder för advokater kompletteras med en bestämmelse om att varning i vissa fall får förenas med en straffavgift om lägst 1 000 och högst 15 000 kr. Bestämmelsen om straffavgift föreslås bli upptagen som ett nytt tredje stycke i 8 kap. 7 § rättegångsbalken.

Straffavgiften skall tillfalla advokatsamfundets ersättningsfond. Samfundets styrelse skall kunna helt eller delvis efterge ålagd straffavgift om särskilda skäl föreligger. Regleringen i dessa hänseenden avses ske genom ändringar i samfundets stadgar.

Förslaget i propositionen innebär vidare att i 8 kap. 7 § rättegångsbalken införs en bestämmelse som medför skyldighet för advokat att till advokatsamfundets disciplinnämnd lämna de uppgifter som behövs för nämndens prövning.

Den del av förslaget till lag om ändring i rättegångsbalken som överflyttats till konstitutionsutskottet gäller 8 kap. 6 §. I denna del föreslås att som ett tredje stycke i paragrafen tas upp en bestämmelse om tystnadsplikt för dem som deltar i handläggningen av tillsynsärenden hos advokatsamfundet. I den likaledes till konstitutionsutskottet överflyttade motionen framställs yrkande av innebörd att 16 kap. sekretesslagen (1980:100) ändras så att den föreslagna tystnadsplikten, åtminstone såvitt avser uppgifter om en advokats klient, ges företräde framför principen om s. k. meddelarfrihet.

Justitieutskottet har inget att erinra mot de ändringar som föreslås beträffande 8 kap. 7 § rättegångsbalken.

Utskottet hemställer

att riksdagen antar det genom proposition 1982/83:42 framlagda förslaget till lag om ändring i rättegångsbalken såvitt gäller 8 kap. 7 §.

Stockholm den 7 december 1982

På justitieutskottets vägnar

LISA MATTSON

Närvarande: Lisa Mattson (s), Eric Jönsson (s), Karin Söder (c), Arne Nygren (s), Björn Körlof (m), Hans Pettersson i Helsingborg (s), Arne Svensson (m), Gunilla André (c), Karl-Gustaf Mathsson (s), Ulla-Britt Åbark (s), Sven Munke (m), Hans Petersson i Röstånga (fp), Hans Göran Franck (s), Inger Wickzén (m) och Birthe Sörestedt (s).

